

ICOM mednarodni
muzejski
svet
Slovenija

Muzeji in enakost:
raznolikost in inkluzivnost

MEDNARODNI
MUZEJSKI DAN

18.
maj 2020

Spoštovane kolegice in kolegi!

Letošnja tema Mednarodnega muzejskega dne je »Muzeji in enakost: raznolikost in inkluzivnost« (Museums and Equality: Diversity and Inclusion) in opozarja na pomembno delo muzejev na področju dostopnosti do naše dediščine. Zaradi razglašene pandemije virusa COVID-19 bomo slovenski muzeji mednarodni dan obeležili virtualno in, glede na zmožnosti, tudi v okviru lastnih muzejskih programov.

V ICOM menimo, da je eno izmed poslanstev muzejev to, da se odzivamo na družbena dogajanja, jih beležimo in javnosti ponujamo dostop do znanja v najširšem pomenu besede. Slovenski muzeji to poslanstvo na različne inovativne načine tudi uresničujemo in sodelujemo v različnih projektih, ki promovirajo enakost, raznolikost in inkluzivnost ranljivih skupin.

ICOM Slovenija dosežke slovenskih muzejev predstavlja v posebni virtualni knjižici, ki združuje naše napore, da delamo v dobro družbe in skupaj z različnimi organizacijami gradimo boljši jutri.

Hvala za vaše sodelovanje, za ICOM Slovenija

Dr. Kaja Širok, predsednica društva

Organizacijski odbor priprave virtualne knjižice ob mednarodnem muzejskem dnevu MMD 2020:

Jana Babšek,

Tržiški muzej

Tina Fortič Jakopič,

Muzej novejšje zgodovine Slovenije

Maja Hakl Saje,

Narodni muzej Slovenije

Yasmin Martin Vodopivec,

Mednarodni grafični likovni center

Oblikovanje knjižice:

Maša P. Žmitek

Oblikovanje osnutka plakata:

Urška Bavčar, Kolektiv Dva

Organizacijo MMD 2020 financira

Ministrstvo za kulturo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

#HMD2020

**Zoran Mušič, *Obsojeni na upanje – Risbe iz Dachaua*
27. februar — 5. julij 2020**

Moderna galerija (MG+MSUM) je slovenski nacionalni muzej za moderno in sodobno umetnost, ki od leta 2011 deluje na dveh lokacijah; v Moderni galeriji (MG+) in v Muzeju sodobne umetnosti Metelkova (+MSUM).

Moderna galerija (MG+) razstavlja dela iz nacionalne zbirke umetnosti 20. stoletja, v **Muzeju sodobne umetnosti Metelkova (+MSUM)** pa je poudarek na pionirski zbirki vzhodnoevropske umetnosti Arteast 2000+. Na obeh lokacijah poteka razstavni program, ki je v smiselnem odnosu z zbirkami, ter programi za obiskovalce, s katerimi problematiziramo in analiziramo moderno in sodobno umetnost.

Razstava **Zoran Mušič: *Obsojeni na upanje – Risbe iz Dachaua*** dopolnjuje Mušičeva dela na stalni postavitvi umetnosti 20. stoletja v Moderni galeriji. Razstavljene risbe so odkrili leta 2016 v Italiji. Risbe so bile leta 2018 prvič razstavljene v tržaškem muzeju Revoltella, ki je risbe prevzel v hrambo. Na razstavi v Moderni galeriji jih spremljajo dachauske risbe iz Slovenije in ožji izbor del na papirju iz cikla *Nismo* poslednji iz javnih in zasebnih zbirk v Sloveniji in Italiji. Celoto spremljajo odlomki iz pričevanj preživelih iz nacističnih taborišč in tistih, ki so jih osvobajali.

<http://www.mg-lj.si/si/razstave/2791/razstava-zoran-music-obsojeni-na-upanje/>

Foto: Dejan Habicht / Moderna galerija, Ljubljana
Zoran Mušič, *Risbe iz Dachaua*, 1945, iz zbirke Moderna galerije

#HMD2020

Karol Radziszewski, *QAI/CEE*
12. marec 2020 — 20. september 2020

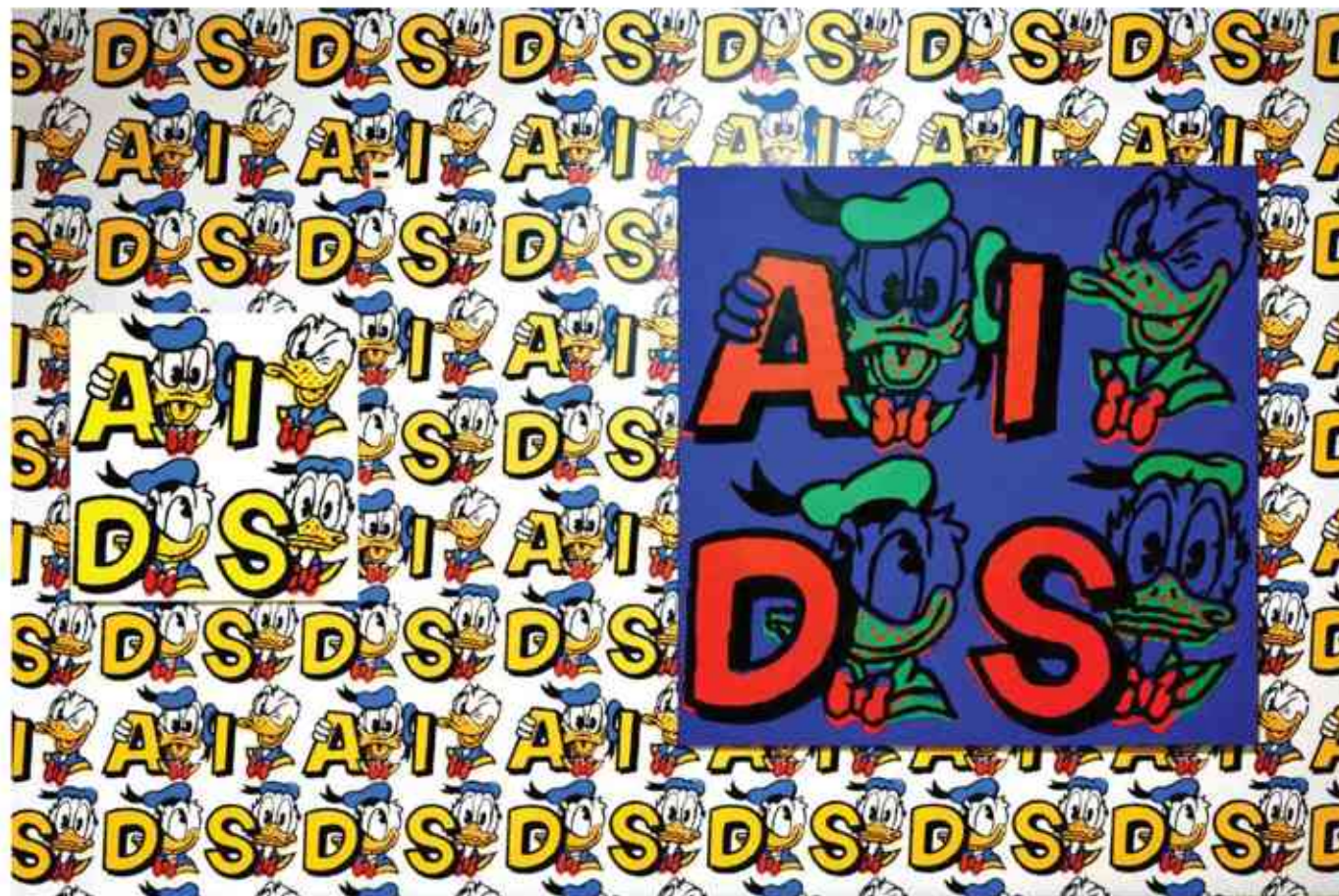
MG+MSUM je pomembna izobraževalno-raziskovalna ustanova za umetnost 20. in 21. stoletja, ki sistematično zbira, obdeluje in objavlja dokumentarno in arhivsko gradivo s področja moderne in sodobne umetnosti, hrani in nadgrajuje fotografski arhiv, opravlja publicistično dejavnost, v +MSUM-u pa sta tudi največja specialna muzejska knjižnica za področje moderne in sodobne umetnosti v Sloveniji in restavratorsko-konzervatorska delavnica.

MG+MSUM je aktivna tudi na mednarodnem področju, saj je skupaj s šestimi evropskimi muzeji ustanovna članica muzejske konfederacije *Internacionala*. Z njimi deli prepričanje, da so muzeji in druge umetnostno-kulturne institucije ključne za družbo, ki svoja načela gradi na vrednotah demokratične družbe, ki je vključevalna, povezovalna in trajnostno naravnana.

MG+MSUM je tudi empatična institucija, ki zdaj, v času pandemije, razvija programe solidarnosti in skrbi za tiste, ki jih je ta kriza najbolj prizadela.

Razstava **Karol Radziszewski**: *QAI/CEE* predstavlja bogat izbor srednje- in vzhodnoevropskega kvirovskega arhivskega gradiva iz zbirke *Queer Archives Institute (QAI)*; gradivo predstavlja poljski umetnik in aktivist Karol Radziszewski.

<http://www.mg-lj.si/si/razstave/2804/razstava-karol-radziszewski-qaicee/>

#IMD2020

RAZLIČNE VERE – ENAKO UPANJE

Kršćanstvo kot eno od glavnih svetovnih verstev sestavljajo tri večje veje: katolištvo, pravoslavlje in protestantizem. Vse tri veje imajo za osnovo Sveto pismo stare in nove zaveze, a ga v nekaterih primerih različno razlagajo. Muzej krščanstva na Slovenskem dokumentira njihovo kulturno dediščino in jo predstavlja širši javnosti.

#IIMD2020

IDENTITETA NA PREPIHU / IDENTITY ON THE LINE

Muzej novejšje zgodovine Slovenije (MNZS) je zbirališče zgodb kolektivnih spominov in prostor dialoga ter razmisleka. Odkriva, raziskuje in povezuje usode ljudi 20. stoletja in svojim obiskovalcem nudi odgovore na vprašanja o identiteti v sodobnem času. Muzej svoje polje aktivnosti definira v kulturi, izobraževanju in raziskovalnem delu ter se v ta namen povezuje z različnimi ustanovami v Sloveniji in tujini. Ob zbiranju predmetov in pričevanj, ki tvorijo zbirke in zgodbe o 20. stoletju, muzej ustvarja varen prostor odstranja občutljivih osebnih zgodb in osvetljuje številna neodgovorjena vprašanja o težki dediščini zadnjega stoletja.

Muzej novejšje zgodovine Slovenije v okviru EU programa Ustvarjalna Evropa sodeluje pri mednarodnem projektu Identiteta na prepihu: Identity on the line (I-ON). Multidisciplinaren projekt, v katerem poleg MNZS sodelujejo tudi Hrvaška, Švedska, Norveška, Poljska in Litva, raziskuje dolgoročne posledice in učinke migracijskih procesov v Evropi 20. stoletja.

IDENTITY
on the line

#IMD2020

PREDMET IN ZBIRKA

Aktivacija muzejskih zbirk skozi soočenje raznolikosti

MAO hrani obsežne in dragocene zbirke s področij arhitekture, oblikovanja in fotografije 20. in 21. stoletja. Zbirke pomenijo relevanten nabor predmetov, projektov in dokumentov, ki so oblikovali in tudi danes ustvarjajo naš vsakdan. Razstava sooča več kot 200 predmetov različnih časovnih obdobj, disciplin in tipologij. Za razliko od kronološko in hierarhično organiziranih predstavitev zbirk ter konvencionalne kategorizacije podatkov, informacij in ne nazadnje tudi znanja instalacija spodbuja drugačen način videnja in interpretiranja predmetov.

Z izpostavitvijo raznolikih predmetov v prostoru ustvarja mrežo povezav, ki temeljijo na sodobnih pristopih, kot so sočasnost, prekrivanje in dialog. Izbor predmetov, osvobojen kakršnih koli interpretacij, odpira številne možnosti doživljanja in raziskovanja vseh obiskovalcev muzeja. Z njimi se bo zbirka tako nenehno premišljala in dopolnjevala s predmeti našega osebne in kolektivnega spomina.

www.mao.si

#IMD2020

Osebam z demenco in njihovim svojcem omogočamo čim bolj kakovostno življenje Alzheimer Cafe • Predavanja • Ustvarjalne delavnice za osebe z demenco

Narodna galerija, kot osrednja slovenska ustanova za starejšo umetnost, se je povezala z Združenjem Spominčica – Alzheimer Slovenija, ki zagotavlja strokovno in učinkovito pomoč osebam z demenco, njihovim svojcem ter oskrbovalcem.

Pripravili smo program strokovnih predavanj, cikel družni Alzheimer Cafe in zasnovali ustvarjalne delavnice.

Likovna umetnost pripomore osebam z demenco, da lahko izrazijo svoja občutja in čustva, saj umetnost angažira drugo področje možganov od tistega, ki ga uporabljamo za jezik. Tako skupaj prispevamo k demenci prijazni družbi.

www.ng-slo.si

www.spomincica.si

DOM STAREJŠIH – GLEDALIŠČE MUZEJSKIH ZGODB

V Narodnem muzeju Slovenije veliko pozornosti namenjamo tudi tistim, ki bi nas želeli obiskati, a jim je to težko uresničiti. Zanje smo zasnovali program *Muzej za starejše*: naša vodnica jih obišče in jim v udobju njihove ustanove predstavi muzejske vsebine. Pogosto s tem spodbudi željo za »pravi« ogled, ki jo pozneje tudi uresničimo.

V času izolacije je postal osebni stik nemogoč, saj so se naši dedki in babice znašli med najbolj ogroženimi skupinami. Da bi muzejske zgodbe kljub vsemu našle pot do njih, smo program prilagodili delu na daljavo.

Ena takih zgodb je na fotografiji: prikazuje muzejsko vodnico in *kamišibaj*, ki ga je izdelala sama, saj je bila tudi ona prisiljena ostati doma. Prikaz je obogatila s filmskima zvezdnikoma izpred šestdesetih let. Nastopata v srednjeveški zgodbi o prelepi vili Meluzini, ki se je spremenila v kačo in za vedno izginila, ker je njen ljubljeni prekršil dogovor in pokukal v prostor, kjer se je kopala. Navezuje se na mali kipec te vile, ki si ga lahko ogledate na naši stalni razstavi Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov.

Nauk te zgodbe je preprost in še kako aktualen: prepoved je treba spoštovati!

Več informacij:

<https://www.nms.si/si/zobrazevanje/odrasli/starejsi>

#IMD2020

UČENJE IN ZABAVA ZA VSE GENERACIJE

Za obisk Prirodoslovnega muzeja Slovenije nikoli ni pregodaj ali prepozno. Malčki, starši, babice, dedki, šolarji, študentje, prijatelji, v paru, v družbi ali posamič, vsakdo na naših razstavah in ob naših javnih programih doživi kaj prijetnega. V času epidemije je naše delovanje sicer nekoliko okrnjeno, a tudi to bo minilo. Obiskovalci k nam prihajajo v želji po širjenju obzorij, novih spoznanjih in občudovanju narave. Ob interaktivnih razstavah lahko raziskujejo, se preizkusijo v različnih nalogah, se skozi igro in zabavo učijo ali le občudujejo stvaritve narave in bogato naravno dediščino Slovenije. Šolarji nadgrajujejo znanje, pridobljeno pri pouku, starejši se v okviru študijskih krožkov lahko posvetijo naravoslovju, za kar pred upokojitvijo običajno ni bilo časa. Za osebe s posebnimi potrebami pripravimo zanje prilagojene programe. Posebej dragoceno je sodelovanje naših prostovoljk in prostovoljcev, ki dejavno sooblikujejo delovanje muzeja. Vsako prvo nedeljo v mesecu nas lahko obiščejo prav vsi, saj je vstop brezplačen. Želimo si le rešitve prostorske stiske, da bi lahko še bolje izpolnjevali svoje poslanstvo.

#IMD2020

FEDERICO FELLINI 100! Retrospektiva in razstava, jesen/zima 2020

Dvorana Silvana Furlana v Slovenski kinoteki ponuja poleg rednih projekcij filmskih klasik, filmskih raritet in tudi sodobnih filmov, ki sooblikujejo tok slovenske in svetovne zgodovine filma, tudi retrospektive najpomembnejših ustvarjalcev in ustvarjalk iz zgodovine filmske umetnosti. **Federico Fellini** (1920–1993) je eden izmed najvplivnejših filmskih režiserjev 20. stoletja. Razvil je poseben slog, v katerem je združeval domišljijo in baročne podobe. V njegovih zgodnejših delih je mogoče zaznati družbeno kritičnost neorealizma, pozneje pa je v filme vključeval osebno perspektivo, polno avtobiografskih in psihoanalitičnih vložkov, ki jo je predstavljal z nadrealistično filmsko govorico. V bogati karieri, ki je trajala skoraj petdeset let, je osvojil pet oskarjev, dva zlata leva in zlato palmo. Odlikovan je bil tudi z italijanskim redom za zasluge. Retrospektivni pregled Fellinijevega filmskega opusa bo spremljala razstava v novih prostorih Slovenske kinoteke na Miklošičevi cesti 26.

V sodelovanju z: Cineteca Nazionale – Fondazione Centro Sperimentale di Cinematografia in Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji.

#IMD2020

POKLON RADKU POLIČU

Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači, dislocirana enota Slovenske kinoteke, ponuja edinstveno doživetje slovenske filmske dediščine, s poudarkom na igralski umetnosti. Na ogled sta dve stalni razstavi – osrednja stalna razstava, posvečena slovenskim filmskim igralcem, ki obiskovalcem odstira skrivnosti filmske igre in jih seznanja z domačimi igralci in igralkami, ki so se zapisali v zgodovino slovenskega filma, ter stalna razstava, posvečena igralki Itri Rini, rojeni kot Ida Kravanja v Divači 7. julija 1907. Ob obletnici rojstva naše prve filmske zvezde se vsako leto s prireditvijo *Poklon* poklanjamo velikim slovenskim igralskim imenom. Letošnji *Poklon* posvečamo Radku Poliču, enemu največjih in najprepoznavnejših slovenskih igralcev, ki je ustvaril številne nepozabne filmske vloge v slovenskih, jugoslovanskih in tujih filmih.

Prireditev poteka v sodelovanju z Občino Divača in Razvojnim centrom Divača.

#IMD2020

MEDNARODNA RAZSTAVA *LA DOCTORA*, SLOVENSKA ZNANSTVENICA V PARAGVAJU

Ob 100 letnici rojstva raziskovalke dr. Branislave Sušnik Slovenski etnografski muzej napoveduje mednarodno razstavo *La Doctora*, slovenska znanstvenica v Paragvaju.

Dr. Branislava Sušnik, intelektualka, etnologinja, antropologinja in lingvistka, pride leta 1947 v Latinsko Ameriko in se odloči za samostojno pot. V Paragvaju se posveti izključno znanstvenemu, muzealskemu in pedagoškemu delu. Raziskuje 13 različnih etničnih skupin in njihova znanja ter tradicijsko kulturo dokumentira in umešča v zgodovino Južne Amerike. Z znanjem, pogumom in poznavanjem premaguje razdalje in različnosti na terenu in odpira pot vednosti in medsebojnemu spoštovanju. Soustvarja Etnografski muzej Andrés Barbero v Asunciónu, kjer živi in dela vse do svoje smrti.

Slovenski etnografski muzej, november 2020!

OSTALINE S POGORIŠČA SOŽITJA

Pred stotimi leti, 13. julija 1920, so italijanski fašisti ob podpori vojaških oblasti – gasilcem ni bilo dovoljeno gasiti – požgali slovenski Narodni dom v Trstu. Predstavljal je center slovenskega življa v Trstu, ob tem pa simboliziral tudi večkulturnost, svetovljanstvo in možnost sožitja raznorodnega prebivalstva Trsta.

Številni tržaški Slovenci so si po požaru ogledali prizorišče, da so se na lastne oči prepričali o razdejanju. V pepelu najdene ostanke so spoštljivo shranili. O tem priča tudi škatla z razstavljenimi »relikvijami«, ki jo hranimo v Slovenskem gledališkem inštitutu – Gledališkem muzeju. Ob njih sta napisala: »Kipec je darilo Anice Martelančeve, hčerke graditelja Narodnega doma v Trstu. Našla ga je v pepelu. /.../ Ta krožnik, vilico in žlico je našel v pepelu na pogorišču Narodnega doma v Trstu Anton Požar, član Dramatičnega društva.«

Razstavna škatla s predmeti (jedilni pribor iz restavracije očima hotela Balkan in kipec) s pogorišča Narodnega doma v Trstu, g 27 x š 28 x v 5 cm. Foto Andrej Ovsic, fondoteka SLOGI – Gledališki muzej.

Anton Požar, član Dramatičnega društva, je predmete leta 1956 podaril igralcu Radu Nakrstu, ta jih je leta 1970 izročil tržaškemu gledališču, od 1989, leta pa jih hranimo v Slovenskem gledališkem inštitutu – Gledališkem muzeju.

#IMID2020

OTIPLJIVOST ZNANJA – IZKUSTVENO UČENJE ZA VSE

Slovenski šolski muzej je osrednja ustanova, ki bdi nad slovensko dediščino izobraževanja. Izraz »šolstvo« vključuje zelo različne družbene vidike, zato tudi muzej lahko marsikje najde možnosti za izpolnjevanje svojega poslanstva. V letu 2019 smo se s postavitvijo razstave »V tem domu luč prosvete sije!« pridružili praznovanju 100-letnice prve šole za slepe in slabovidne na Slovenskem. Obiskovalci našega muzeja so v večini osnovnošolci in srednješolci, zato razstava v prvi vrsti nagovarja njih, da bi postali bolj čuječi in občutljivi za svet in ljudi okoli sebe. Razstavo smo želeli približati tudi skupini slepih in slabovidnih oseb, zato smo nekaterim predmetom naredili replike, ki jih je mogoče otipati. Vsi panoji in razstavnii predmeti so opremljeni z avdiodeskripcijo, do katere slepi lahko dostopajo s pomočjo mobilnih naprav. Način spoznavanja sveta in pridobivanja znanja s pomočjo različnih čutov, vsem omogoča trajnejše pomnjenje ter prijetnejše in bogatejše izkušnje.

Več na <http://www.ssolski-muzej.si/>

#IMD2020

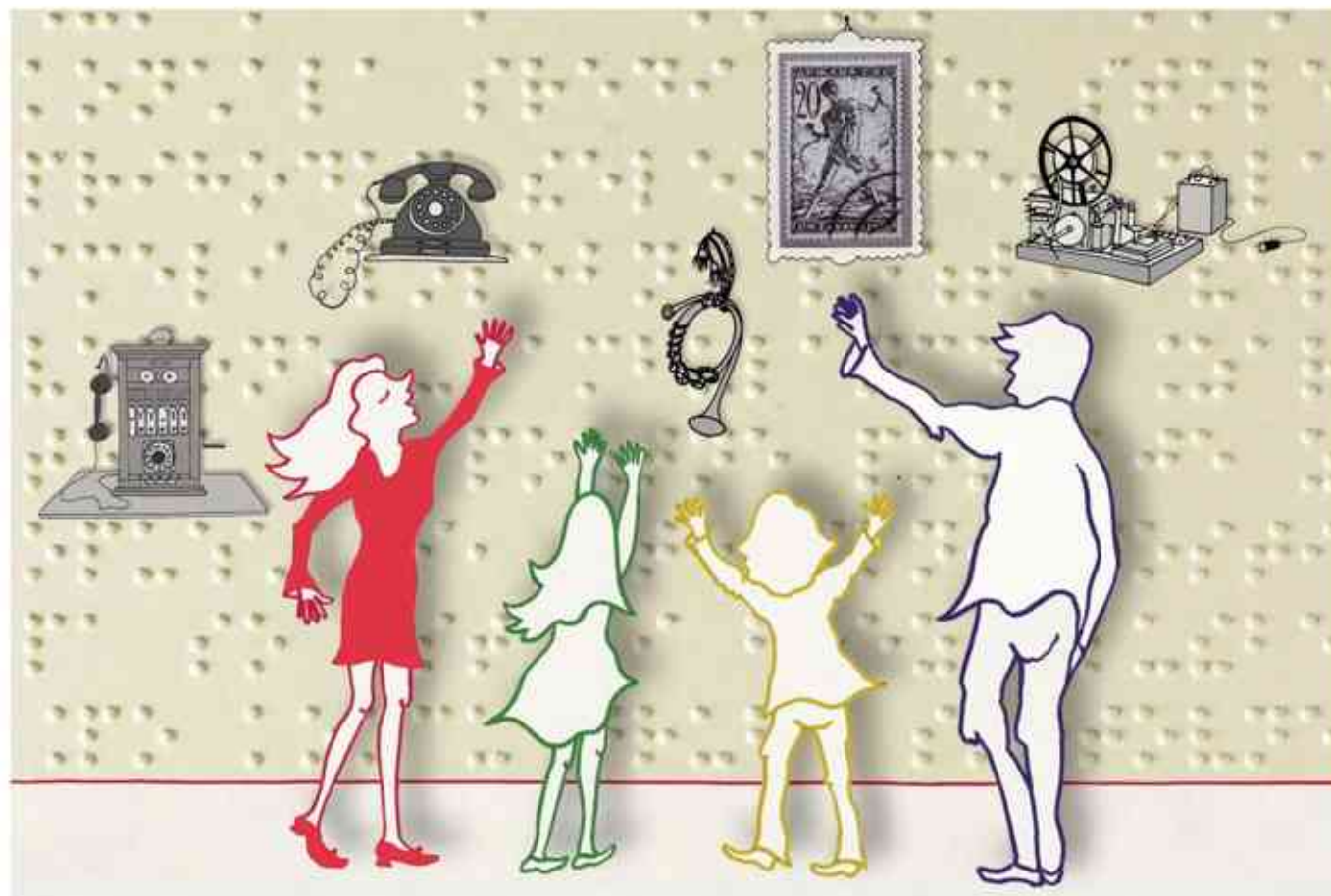
Muzej pošte in telekomunikacij je enota Tehniškega muzeja Slovenije, ki domuje v Polhograjski graščini. V muzeju sta na ogled zbirki *Zgodovina pošte*, *(Tele) komunikacije včeraj, danes, jutri* ter *Živin kotiček*, ki je namenjen najmlajšim obiskovalcem.

Na muzejski poti *Dotakni se!* v Muzeju pošte in telekomunikacij slepi in slabovidni ter drugi radovedni in vedoželjni obiskovalci s pomočjo različnih čutov spoznavajo našo tehniško dediščino. Na srednjeveškem zvitku si lahko preberejo legendo o sv. Urhu, poslušajo razglas mestnega klicarja, melodije poštnega roga, otipajo sliko prve slovenske znamke Verigar ter preizkusijo delovanje ročne in avtomatske telefonske centrale. Za boljše razumevanje časa, ko so poštni pošiljka prenašali sli in ko pametni telefoni še niso bili del našega vsakdana, smo pripravili audiovodnike.

Za strokovno znanje, tehnično podporo, razvoj in izvedbo so v sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije in tiflopedagoginjo dr. Aksinjo Kermauner poskrbeli člani katedre KIGT Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

www.tms.si

DOTAKNI SE

#IMD2020

BELOKRANJSKI MUZEJ ZA SOŽITJE MED INVALIDNOSTJO IN NORMALNIM

Belokranjski muzej Metlika si s svojimi pedagoškimi in andragoškim programi prizadeva, da se vanje vključujejo tudi otroci, mladostniki in odrasli s posebnimi potrebami, ki tako z medsebojnim druženjem in skupnim ustvarjanjem rušijo meje med invalidnostjo in normalnim. Vsi bomo lahko kakovostno sobivali in živeli polno življenje le, če bo vsakdo spoznal in občutil, da je v družbi viden, slišan in upoštevan.

www.belokranjski-muzej.si

Fotografija 1: Dom starejših občanov Metlika, hrani Belokranjski muzej Metlika

Fotografija 2: OŠ Milke Šobar – Nataše Črnomelj, hrani OŠ Milke Šobar – Nataše Črnomelj

Fotografija 3: Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, hrani Belokranjski muzej Metlika

Fotografija 4: OŠ Milke Šobar – Nataše Črnomelj, hrani OŠ Milke Šobar – Nataše Črnomelj

Fotografija 5: Dom starejših občanov Metlika, hrani Belokranjski muzej Metlika

#IMD2020

PARTIZANSKA BOLNICA FRANJA – SKRITI DRAGULJ EVROPE

Partizanska bolnica Franja je izjemen primer zdravstvene oskrbe ljudi v izrednih razmerah. Zasilna bolnišnica, zgrajena med drugo svetovno vojno v težko dostopni soteski na Cerkljanskem, pripoveduje zgodbo o pogumu, humanosti in solidarnosti. Njeni junaki so običajni ljudje, ki so zapustili varna zavetja svojih domov, da bi si izborili mir in svobodo. Ob njihovih žrtvah in trpljenju so se gradili temelji današnje povezane in demokratične Evrope.

Obisk lokacije in situ je predvsem zaradi naravnih danosti omejen, zato v muzeju pripravljamo potujočo razstavo. Z njo želimo gostovati tako po Sloveniji kot tudi izven naših meja in tako povečati dostopnost spomenika in nagovoriti najširšo javnost. Poslanstvo Franje je spodbujati zavedanje o pomembnosti strpnega sožitja, medsebojnega razumevanja in miroljubnega sodelovanja med evropskimi narodi.

Več na: <https://www.pb-franja.si/>

Obisk Franje je izkušnja, ki nas popelje h koreninam današnje Evrope, vabljeni!

#IMD2020

OB-ROB-EN
ORIGINAL-EN

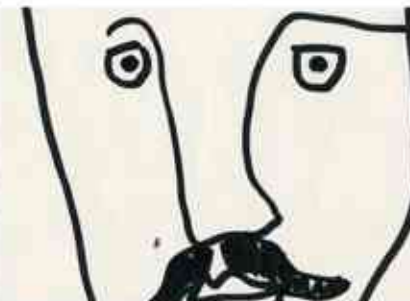
NE-VIDEN
NE-PONOVLJIV

ENKRAT-EN
SAMO-SVOJ

Umetnost se ne ozira na konvencije kadar izhaja iz resničnega vzgiba. Vsako čudenje in premišljevanje presega utečeno družbeno retoriko. A to ne pomeni, da se ustvarjalci ne zavedajo meja. Mnogi se zavestno obračajo k temu, kar družba odriva iz središča in dobiva status drugačnosti. Stebri moderne umetnosti 20. stoletja so tako rekoč postavljeni na temeljih raznolikosti. Noben individuum ni isti, a mu v razmerju do drugega pritičejo enake potrebe in pravice. Marsikdaj se je boj za enake možnosti vnel in potekal prek umetnosti. Izkušnje kažejo, kako ni dovolj, če so samo zapisane v ustavi. Še posebej velja to za krizna obdobja. Svojskost, enkratnost, neponovljivost od nekdaj niso priljubljeni atributi, če sugerirajo ranljivost. Redki se čutijo poklicane, da ščitijo posameznike in skupine, ki izstopajo iz povprečja po videzu in značaju. Nekateri umetniki to sprejmejo za svoje poslanstvo. Z upodobitvijo demistificirajo njihovo obrobnost in nam prikažejo resnično obličje. Mnoga originalna dela iz zbirke Galerije Božidar Jakac, ki so danes predmet čudenja in preučevanja, so nastala iz tovrstnih vzgibov. Vsako pripoveduje svojstveno zgodbo o tem, kako je drugačnost pogoj pestrosti in kako je enakost v skupnosti možna samo na način dopuščanja razlik in samosvojesti.

www.galerija-bj.si / [@galerijabj](https://www.instagram.com/galerijabj)

Detalji umetniških del iz zbirke GBJ: Franco Gorše: Glava dekleta; Matija Maležič: Moški portret z brko in mehčalom; Franco Kralj: Sveti gonja; Vladimir Lamut: Neznani portret; Tone Kralj: Moja mati - Pleta; Blaž de Gien: Portret f. Pa; Bogdan Barčič: Portret klovna; Danijela Pevhčič Lorenčak: Alenčica; Dragica Čadež: Avtoportret

#IMD2020

GALERIJA ZAME IN ZATE / GALLERY FOR ME AND FOR YOU

Galerija Murska Sobota je osrednja regionalna ustanova za trajno in nemoteno izvajanje javne službe varovanja, ohranjanja, raziskovanja, prezentiranja, razstavljanja in populariziranja premične kulturne dediščine s področja likovne umetnosti 20. stoletja in sodobne likovne umetnosti. V galeriji skrbimo za materialno in nematerialno kulturno dediščino in z odkupi, prevzemi, darili in volili umetniških del sodobne likovne umetnosti povečujemo galerijsko stalno zbirko sodobnih slovenskih, posebej pomurskih likovnih ustvarjalcev, in tujih likovnih umetnikov.

V okviru razstav pripravljamo bogat spremljevalni pedagoško/andragoški program za različne ciljne skupine, tudi tiste najbolj ranljive. Tako med drugim odlično sodelujemo z Ljudsko univerzo Murska Sobota, pomurskimi varstveno-delovnimi centri, Zdravstvenim zavodom Murska Sobota, Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Murska Sobota, Društvom gluhih in naglušnih Pomurja, Društvom paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Medobčinskim društvom invalidov Murska Sobota ter Območno enoto NIJZ Murska Sobota. Tovrstne programe snujemo v skladu s potrebami in željami udeležencev in njihovih mentorjev, pri tem pa zmeraj težimo k temu, da vsakemu posamezniku omogočimo prijetno in domačno okolje, v katerem bo aktivno spoznaval in se navduševal nad skrivnostmi likovne umetnosti.

#IMD2020

GALERIJA VELENJE ZA VSE

Galerija Velenje deluje že 45 let, od leta 2016 naprej v okviru javnega zavoda Festival Velenje. Galerija skrbi predvsem za predstavitev lokalnih in slovenskih ustvarjalcev, program pa širi tudi v tujino in predstavlja mednarodne projekte. Specifika galerijskih projektov so predstavitve manj znanih avtorjev in skupin, ki so s svojim delom vsekakor pomembno vplivali na razvoj in ekskluzivnost slovenske likovne umetnosti. Galerija v svojih depojih hrani več kot tisoč eksponatov, ki jih predstavlja v projektih novih pridobitev ali pa posoja za slovenske in mednarodne predstavitve slovenske umetnosti. V stalni zbirki na Velenjskem gradu predstavlja izbor najbolj reprezentančnih slikarskih in kiparskih eksponatov od 20. stoletja do danes. Na gradu bo jeseni 2020 Galerija Velenje v sodelovanju z Muzejem Velenje odprla še stalno zbirko slovensko-srbske umetnice Majde Kurnik (1920–1967) ob stoletnici njenega rojstva. Galerija poleg razstav vse leto izvaja tudi pester program pedagoških in andragoških izobraževanj za vrtnice, likovne tečaje za otroke in odrasle ter posebne programe za družine in ranljive skupine.

GALERIJA VELENJE / TITOV TRG 4 / VELENJE
Enota FESTIVALA VELENJE
www.galerijavelenje.si

MONTESSORI URICE

SLIKARSKI TEČAJ ZA ODRASLE

INVENTURA

MAJDA KURNIK

STALNA ZBIRKA NA VELENJSKEM GRADU

VODSTVA PO SPOMENIKIH

GALERIJSKE SOBOTNICE

GALERIJSKA UMETNIŠKA PROMENADA

SLIKARSKI TEČAJ ZA OTROKE

VRTEC NA OBISKU

Odprte stalne razstave ob stoletnici rojstva umetnice

#IMD2020

NAGROBNIKI ZA NASLEDNJE GENERACIJE

Gorenjski muzej ima dvojno korenino, ena je Mestni muzej v Kranju in druga Muzej revolucije Gorenjske. Korenina Mestnega muzeja se je razrasla v smeri Prešernovega spominskega muzeja. Šele v osemdesetih in devetdesetih letih je kustosinja za starejšo zgodovino Majda Žontar nadaljevala raziskovanje starega Kranja. Kranjskih meščanov je v mestu ostalo le malo. Od leta 2015 zbiramo njihove spomine na življenje v mestu v študijskem krožku Kranjčani. Leta 2017 je tako nastala razstava igrač članov krožka in širše zastavljena publikacija En ten tentera. Spomini na otroštvo v Kranju. V naslednjih letih so se člani krožka ukvarjali s spoznavanjem kranjskih meščanskih družin. Kot zelo ogroženo dediščino so izpostavili nagrobnike z napisi o nekdanjih pomembnih Kranjčanih, ki en za drugim izginjajo ob menjavi lastnikov.

#IMD2020

VKLJUČUJOČA NESKONČNOST

Iz različnih smeri odprti krožnici dveh krogov, ki se stikata v znak za neskončnost in na katera lahko gledamo tudi kot na simbol popolnosti, nakazujeta več poti vključevanja v množico okoli središč nezaključene celote, pretočne v brezmejnosti stvarnosti. Ta je zaznamovana z različnostjo. Mnogobarvnost metuljev, ki predstavljajo bitja v svoji končni fazi preobrazbe, se bo sčasoma še premešala, ker je dopuščeno gibanje v vse smeri. Vsa mesta znotraj polja so enakovredna, nobeden ni več neviden in izključen.

Goriški muzej se prepoznava kot muzej, ki se na pomembnem geostrateškem stičišču dveh mest, Nove Gorice in italijanske Gorice, odpira za najrazličnejše skupine, podpira pluralnost pogledov in predstavlja zanimivo točko povezovanja.

V muzeju redno sprejemamo predstavnike ranljivih skupin, katerim se posebej posvetimo, zato da sta obisk in izkušnja zanje primerljiva z obiskom drugih. Ponosni smo na odlično sodelovanje z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica, pa tudi na vsakoletno organizacijo pedagoških delavnic za Osnovno šolo Kozara, ki ima prilagojen program za otroke s posebnimi potrebami. V večini naših zbirk je omogočen dostop za gibalno ovirane, otrokom iz socialno šibkih družin nudimo brezplačna vodstva, seniorji pa v rednih srečanjih venomer doprinejajo tudi k našemu znanju z obujanjem lastnih izkušenj in spominov.

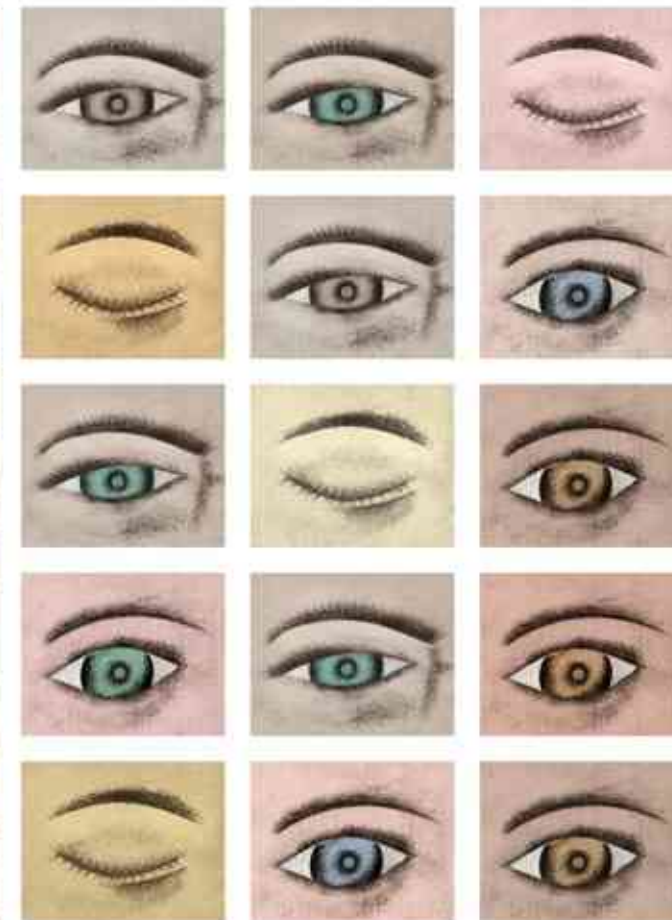

#IMD2020

GRAD RAJHENBURG KOT # INKLUZIVEN MUZEJ

Grad Rajhenburg deluje kot muzejska enota Kulturnega doma Krško. Po celoviti obnovi je bil za javnost odprt decembra 2012, v gradu pa tudi po obnovi deluje Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Enota Brestanica. Stavbno obnovo je dopolnjevala tudi vsebinska; odprte so bile razstave, vzpostavljeno je bilo stanje za pripravo kakovostnega programa. Pri snovanju se trudimo, da bi bil ta čimbolj dostopen širši javnosti in vsem skupinam. Ves čas delovanja se trudimo vzpostavljati in ohranjati stik z ranljivimi skupinami ter jim pripraviti čimbolj celovito izkušnjo. Pri projektih smo sodelovali z različnimi ranljivimi skupinami: OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško (osnovno šolo s prilagojenim programom), Društvom Sonček, VNRC DROM, različnimi društvi upokojencev, društvi slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih ... Posluh za različne potrebe, osebni pristop ter prilagodljivost se nam zato zdijo tisti ključni elementi tovrstnega sodelovanja, katerim namenjamo in bomo tudi v prihodnje namenjali posebno pozornost.

Prijazno vabljeni.
www.gradrajhenburg.si

#IMD2020

OD PROLETARCA DO PREKARCA

Koroški pokrajinski muzej že sedem desetletij zbira, ohranja, proučuje, raziskuje in interpretira kulturno dediščino o delu in življenju delavcev. Na območju Mežiške, Dravske in Mislinjske doline sta namreč že več stoletij prisotna industrija in njeni nosilci - delavci.

Delavci so velika družbena skupina, ki si z delom zagotavlja eksistenco in uresničuje lastno ustvarjalnost. Zaradi spremembe gospodarskih in družbenih razmer so ranljiva skupina, saj se številni znajdejo na socialnem robu.

Proletarcem, industrijskim delavcem iz obdobja prve industrijske revolucije, eksistenčno odvisnih od svojega dela, so pripisovali rušilno moč in pomanjkanje kulture. S povezovanjem, izobraževanjem in organiziranim delovanjem so postali nosilci delavske kulture. Umetna inteligenca in digitalna tehnologija oblikujeta novo družbeno skupino prekamih delavcev, ki je najštevilnejša v kreativnih industrijah. V skupini so praviloma izobraženi mlajši ljudje, prisiljeni sprejemati delovne razmere in plačila, kot jih postavlja delodajalec. Pandemija pospešuje spremembe in prekarne delavce uvršča med ranljive družbene skupine.

#IMD2020

SOŽITJE NA GRAJSKEM VRTU

V Loškem muzeju Škofja Loka skupaj z Društvom Sožitje – društvom za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju, Občino Škofja Loka in Razvojno agencijo Sora izvajamo vključujoč projekt *Sožitje na grajskem vrtu*. Grajski vrt bomo v skladu z restavratorskimi priporočili obnovili in revitalizirali, nato pa bodo varovanci Društva Sožitje pod mentorskim vodstvom sodelovali pri saditvi dišavnic in začimbnic, njihovem vzdrževanju, negi in izdelavi izdelkov iz vzgojenih in pridelanih rastlin. V naslednji fazi projekta bo Loški muzej ob aktivnem sodelovanju varovancev Društva Sožitje pripravil predstavitev njihovega dela in izdelkov na razstavi, različnih dogodkih in v katalogu. S projektom želimo narediti odločen in pomemben korak k sodobnemu in vključujočemu muzeju.

Trajanje projekta: 1. avgust 2019–30. junij 2021.
Vabljeni k obisku muzeja in spremljanju projekta:
www.loski-muzej.si

#IMD2020

UMETNOST ZA VSE! / ART IS FOR EVERYONE!

Mednarodni grafični likovni center (MGLC) je specializiran muzej za umetnost tiska, ki je zrasel iz dejavnosti in dediščine grafičnega bienala. MGLC hrani največjo slovensko zbirko grafik in avtorskih publikacij, živ prostor ustvarjalnosti pa so njegovi grafični ateljeji in umetniški rezidenčni center Švicarija.

Naše vodilo pri snovanju grafičnega bienala, razstav in drugih dogodkov je, da umetnost spozna, uživa in soustvarja čim širši krog ljudi. Umetnost je za vse!

Plakat je ustvarila umetnica Iris Pokovec. Upodobila je pesti pravljicnih bitij, ki se simbolično dvigajo v boj za enake možnosti in preseganje stereotipov.

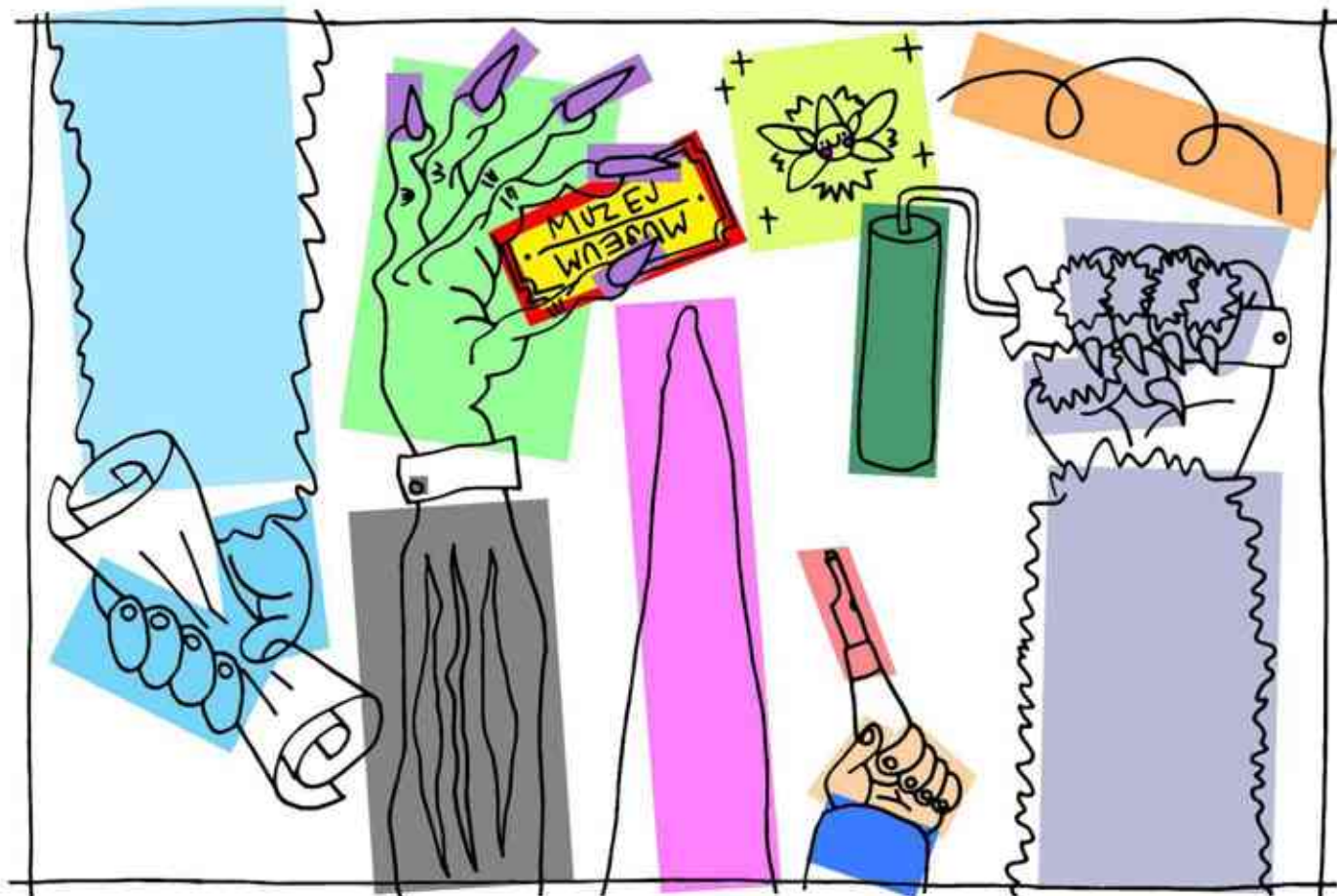
The International Centre of Graphic Arts (MGLC) is a specialised museum for the art of printing that has grown from the activities and heritage of the Biennial of Graphic Arts. MGLC holds the largest Slovenian collection of prints and artists' publications, whereas its printmaking studios and the Švicarija artists' residency centre represent a living hub of creativity.

Our mission, when conceiving the graphic arts biennial, exhibitions and other events, is for art to be known, enjoyed and co-created by as wide a circle of people as possible. Art is for everyone!

The poster was created by artist Iris Pokovec. She has portrayed the fists of fairy-tale creatures, symbolically rising to a fight for equal opportunities and overcoming stereotypes.

<http://www.mglc-lj.si>

Oblikovanje: Iris Pokovec. Arhiv: MGLC. / Design: Iris Pokovec. Arhiv: MGLC.

#IMD2020

KULTURNA DEDIŠČINA – MALO ZA ZABAVO, MALO ZARES

Medobčinski muzej Kamnik je muzej splošnega značaja, ki že skoraj 60 let hrani, raziskuje in predstavlja arheološko, etnološko, zgodovinsko, umetnostno-zgodovinsko in industrijsko dediščino na širšem kamniškem območju.

Na področju izvajanja programskih vsebin muzej v zadnjih nekaj letih načrtno skrbi za odpiranje novih možnosti, za seznanjanje in pridobivanje novih vedenj o predmetih in vsebinah s področja premične kulturne dediščine - s ciljem vseživljenjskega izobraževanja in vključevanja ranljivih družbenih skupin v javno življenje. Tako nastaja in se še vedno razvija projekt Kulturna dediščina – malo za zabavo, malo zares. Izboljšali smo dostopnost do kulturne dediščine, oblikovali pedagoške in andragoške programe, v katerih aktivno sodelujejo

Da pa se ob spoznavanju kulturne dediščine, ki jo hranimo, tudi zabavali in kaj novega naučili, smo pripravili vsebine na naši na spletni strani www.muzej-kamnik-on.net/izobrazevanja/posebna-ponudba-izobrazevani, kjer si lahko ogledate zgodbe o predmetih, novičnice, rešite učni list, križanko ali rebus, odkrivajte muzejski predmet. Zagotovo boste našli kaj zanimivega.

Vabljeni k ogledu spletne strani www.muzej-kamnik-on.net in k obisku Medobčinskega muzeja Kamnik.

#IMD2020

UMETNOST V ČASU IZOLACIJE

V času, ko je bil strah večji kot ustvarjalnost, panika večja od navdiha, slabih novic več kot dobrih, smo se v Mestni galeriji Ljubljana odločili, da po kanalu, ki ga je spremljalo veliko število ljudi, širimo umetnost. Vrata naše galerije so bila zaradi omejevalnih ukrepov ob širitvi korona virusa zaprta, zato smo na Facebooku odprli prostor vsem umetnikom/-cam in ustvarjalcem/-kam, da s svojo kreativnostjo in umetniškimi deli kljubujejo zaskrbljenosti, ki nas je obdajala. V obdobju od 17. marca do 10. aprila smo prejeli več kot 300 avtorskih del, ki so na svojevrsten način pretvorili obdobje izolacije v umetniško govorico. Ko se bodo sprostili omejevalni ukrepi, bomo v Mestni galeriji Ljubljana zbrali originalna dela in pripravili donatorski večer, s katerim bomo po svojih najboljših močeh pripomogli pomagali avtorjem/-icam, ki jih je prizadela zdravstvena kriza. Vsi, ki bi želeli prispevati svoje delo, ga še vedno lahko pošljejo na elektronski naslov umetnostv izolaciji@gmail.com.

#IMD2020

MUZEJSKE ZGODBE O PREBRISANI TIHOTAPKI MELHIORCI

Zahtevno naravno okolje ob reki Idriji je od ljudi vedno terjalo iznajdljivost in trdoživost. V Mestnem muzeju Idrija v letu 2020 v okviru projekta Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost pripravljamo številne dejavnosti, zasnovane na liku tihotapke Marine Melhiorce. Gre za resnično osebnost iz 17. in 1. polovice 18. stoletja. Melhiorca je najstarejša poimensko znana prekupčevalka s čipkami in tihotapka živega srebra. Njena privlačna življenjska zgodba odpira družbena vprašanja o pravici, etiki, revščini, ženskah, starosti, nasilju in ljubezni.

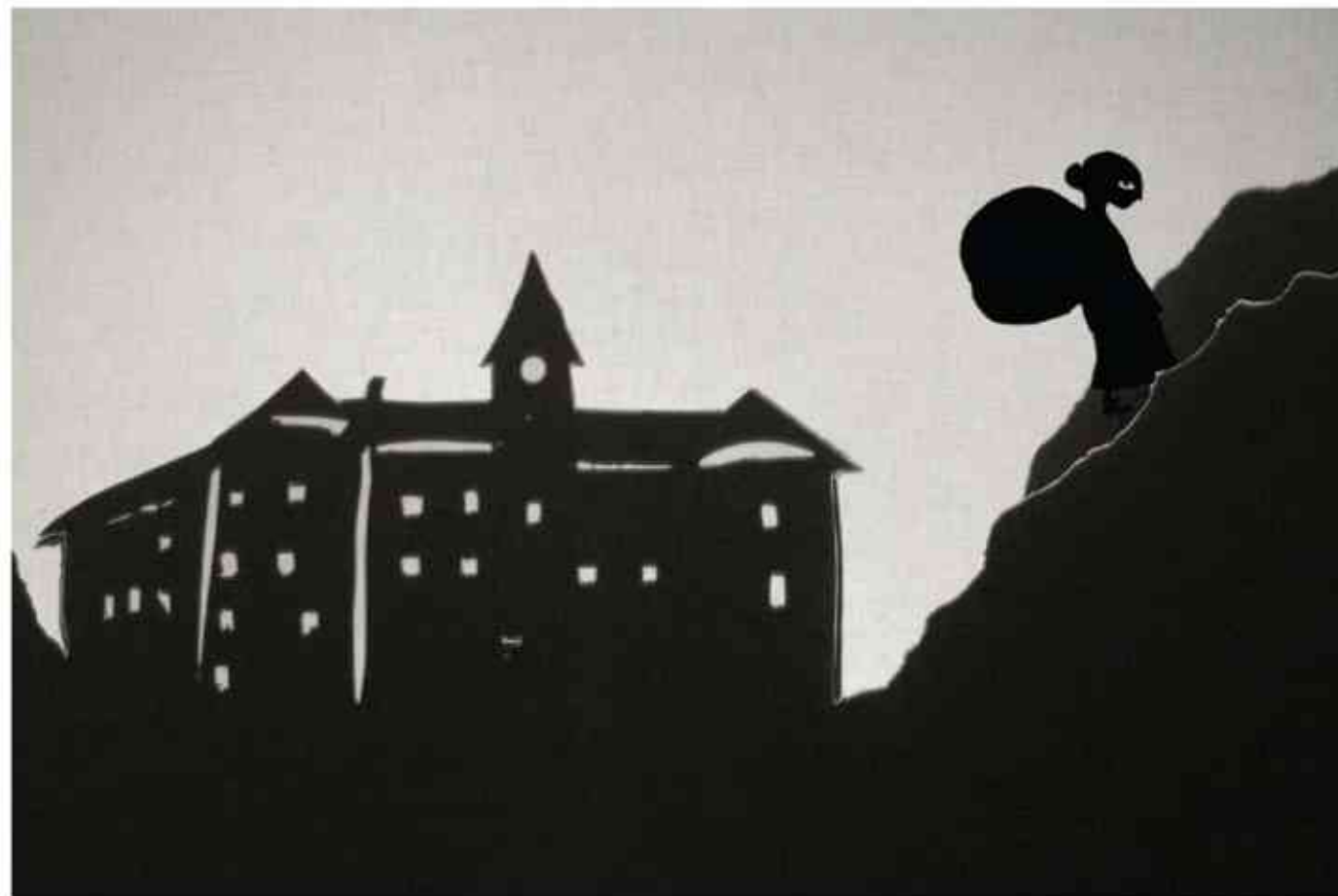
Muzejske vsebine o dediščini živega srebra in idrijski čipki želimo predstaviti na svež, drugačen, vključujoč način. Posebno pozornost pri oblikovanju novih vsebin smo namenili ranljivim skupinam. V sklopu Poletne muzejske noči pripravljamo posebno vodenje po gradu Gewerkenegg v historičnih kostumih, septembra sledi premiera gledališke predstave v izvedbi slepe igralko, v nastajanju je slikanica o Melhiorci z izvirnimi ilustracijami.

Več na: <https://www.muzej-idrija-cerkno.si/>.

Želimo si, da se zgodb o Melhiorci ne pozabi, temveč postanejo del izročila.

Lepo vabljeni!

Fotografija: Prizor iz muzejske filmske pravljice Melhiorca in njena tihotapska malha
(Fototeka Mestnega muzeja Idrija)

#IMD2020

80. SO BILA LETA ... V KRŠKEM

V Mestnem muzeju Krško je od 16. junija 2018 na ogled občasna razstava *80. so bila leta ... v Krškem*.

Muzejska postavitev predstavlja Krško med letoma 1980 in 1991. Zadnjo dekado pred razpadom SFRJ prikazuje s političnega stališča, govori o gospodarstvu, zdravstvu, šolstvu, urbanistični ureditvi, predstavi bogato kulturno dogajanje in športne dogodke, ki so zaznamovali 80. leta v Krškem, pomembna segmenta razstave pa sta tudi najstniško obdobje in preživljanje prostega časa. Koncept razstave je bil zasnovan tako, da smo ves čas nastajanja razstave prebivalce mesta in občine Krško pozivali, da v svojih domovih pobrskaajo za predmeti, ki jih spominjajo na to obdobje. K sodelovanju smo povabili tudi kulturne zavode in posameznike, ki so v 80. letih delovali v javnem življenju.

Namen razstave je muzej približati tudi ljudem, ki sicer v to okolje ne zahajajo. S svojim prispevkom bi dobili občutek vključenosti v to okolje, ob skupnih spominih pa bi se povezali tako z ustanovo kot tudi s sokrajani. Sodelavce muzeja je vodila tudi želja po zbirki predmetov, gradiva in pričevanj, ki bo s tem desetletjem seznanjala tudi znanke. Iz tega razloga smo zasnovali odprti tip razstave in jo dopolnjevali z novimi temami, zgodbami posameznikov in s predmeti.

Ob razstavi poteka raznolik spremljevalni program za različne ciljne skupine, leta 2020 pa smo izdali tudi obsežen katalog.

www.mestnimuzejkrsko.si

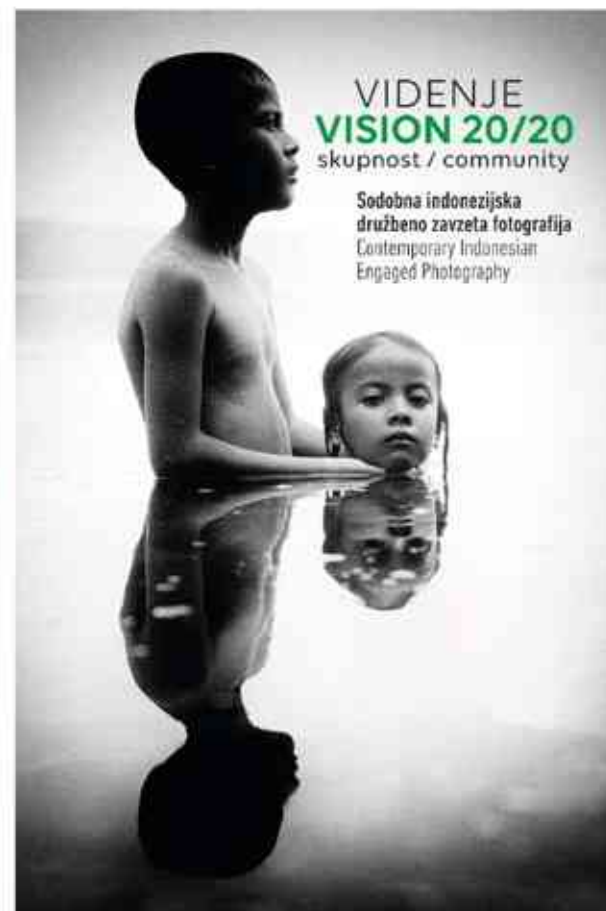

#IMD2020

Koronaprojekt & Videnje 20/20: Skupnost Coronaproject & Vision 20/20: Community

Pred korona virusom smo vsi enaki. Čez noč smo se morali privaditi na nove razmere. Da bodo tudi prihodnje generacije vedele, kaj je pandemija korone pomenila za Ljubljano in njeno širšo okolico, smo v Mestnem muzeju Ljubljana sredi marca zagnali projekt zbiranja vtisov, fotografij, posnetkov in predmetov, ki pričajo o našem novem vsakdanu. V Galeriji Jakopič na razstavi sodobne indonezijske družbeno zavzeta fotografija pa si lahko ogledate 28 izvirnih projektov, ki odločno pripovedujejo o skupnosti – tako vizualno kot skozi lastno vpletenost fotografov v zgodbe in teme, ki jih vizualizirajo: od virtualne skupnosti, žrtev spolnega nasilja, migrantov, do skupnosti, ki pozna pet spolov.

The novel coronavirus affects us all. Overnight we had to adapt to the new circumstances. In order for future generations to know what the pandemic of Covid-19 signified for Ljubljana and its wider surroundings, the City museum of Ljubljana began with a project in mid-March to collect impressions, photographs, videos, and objects that testify to our new daily reality. In our another project, Jakopič Gallery presents the exhibition of contemporary Indonesian engaged photography, featuring 28 intriguing projects that strongly narrates the theme of community both visually and through photographers' engagement with their stories and subjects – from virtual community, victims of sexual violence, migrants, to the community, who recognizes five genders.

#IMD2020

MARIBORSKI MOZAIK – MUZEJ ZA MIR

Muzej narodne osvoboditve Maribor je v zadnjih letih oblikoval številne programe, s katerimi želimo vzgajati generacije, ki bodo razumele, dojemale in delovale za mir in proti nestrpnosti. Strpnost in razumevanje je nujno za sožitje v mestu, katerega prebivalci imajo po uradni statistiki kot državo svojega rojstva prijavljenih kar 107 različnih držav. V mesto pod Pohorjem so prispeli v različnih obdobjih in iz različnih razlogov. V muzeju zaradi tega organiziramo programe, v katerih iščemo skupne rešitve in skupinske identitete, raziskujemo, kako se povezovati in sprejemati razlike. V središču našega delovanja so kulturni stereotipi, družbene neenakosti ter osnovne človekove pravice in svoboščine.

Muzej ni in ne sme biti le prostor, v katerem se srečujemo s preteklostjo, biti mora prostor učenja in vzgoje, prostor razmišljanja in delovanja. Muzejski delavci moramo svoje znanje in izkušnje prenašati, da bi prispevali svoj delež k ohranitvi miru, razumevanja, spoštovanja in sobivanja.

mnom.si

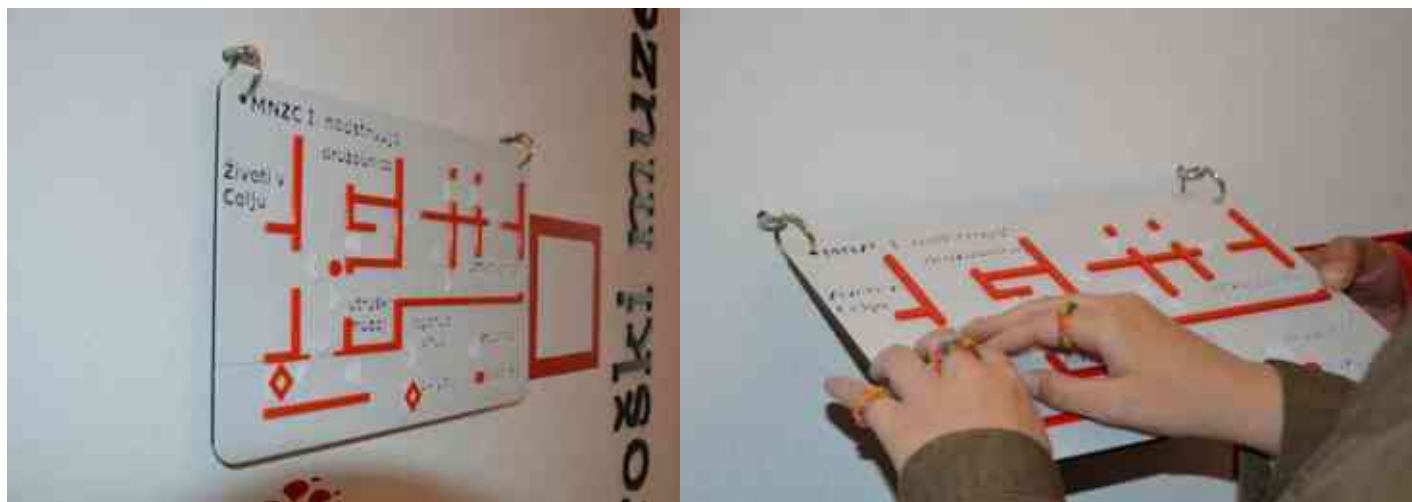
DOSTOPNOST OTROŠKEGA MUZEJA HERMANOV BRLOG THE ACCESSIBILITY OF CHILDREN'S MUSEUM HERMAN'S DEN

Muzej novejše zgodovine Celje si že leta prizadeva za boljšo dostopnost muzejskih vsebin osebam s posebnimi potrebami. V zadnjih letih posebno pozornost namenja senzorno in gibalno oviranim. Zaradi zagotavljanja različnih vrst dostopnosti se muzej uvršča med vključujoče (inkluzivne) muzeje.

The Museum of Recent History Celje has been striving for years to improve the accessibility of museum contents to disabled people. In recent years, special attention has been given to sensory and physically impaired. In order to provide different types of accessibility, the museum is classified as an inclusive museum.

www.muzej-nz-ce.si

Fotografija: Egon Horvat

#HIMC2020

RIBNIŠKO SUHOROBARSTVO

V Ribniški dolini imamo najbolj prepoznavno domačo obrt v slovenskem prostoru, suho robo. Določene panoge suhe robe danes izumirajo, saj znanje izdelovanja tone v pozabo. V muzeju se že vrsto let z avdio in vizualnim dokumentiranjem suhorobarske dediščine trudimo vsaj deloma ohraniti dragocen spomin in rokodelska znanja ljudi. Zbrane avdio in video vsebine, foto gradivo ter zapiske vključujemo na razstave, v publikacije ali jih objavljamo v obliki krajših filmov. Starejši rokodelci so se z našim sodelovanjem začeli zavedati svoje vrednosti in tega, kako pomembno je, da kot poslednji nosilci spomina svoje znanje izdelovanja suhe robe prenesejo na nove generacije. V Rokodelskem centru Ribnica sodelujejo kot mentorji na tečajih, obiskovalcem pa kot prostovoljci demonstrirajo svoje rokodelske veščine. Ribniško suhorobarstvo je bilo leta 2015 vpisano tudi v Register nesnovne kulturne dediščine.

Več avdiovizualnih vsebin si lahko pogledate na: <https://www.muzej-ribnica.si/storitve-in-aktivnosti/audiovizualno/>.

Več informacij o muzeju najdete na: www.muzej-ribnica.si.

Fotografije:
Fotofekta Muzeja Ribnica. Avdiovizualno dokumentiranje izdelovanja suhe robe.

#IMD2020

**NAŠ MUZEJ JE ZA VSE, NAŠA DEDIŠČINA JE OD VSEH.
KER DEDIŠČINA JE TISTO, KAR ČUTIMO!**

Muzej Velenje deluje na območju treh občin (Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki), v katerih ima deset enot in še enkrat toliko drugih stalnih razstavišč. Najbolj znana lokacija Muzeja Velenje je Velenjski grad, ena najlepših in najbolj ohranjenih grajskih stavb na Slovenskem. Dediščina, ki jo v svojih zbirkah hrani ter s stalnimi in občasnimi razstavami ter raznolikimi drugimi dejavnostmi in projekti javnosti predstavlja Muzej Velenje, je zelo raznolika, zanimiva za najrazličnejše skupine ljudi. Muzej Velenje si močno prizadeva, da bi bile muzejske vsebine čim bolj enakovredno dostopne vsem. Ker so prostori, ki jih ima na voljo, z vidika premoščanja arhitektonskih ovir (z izjemo Muzeja usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju, ki je v celoti dostopen gibalno oviranim) praviloma zelo zahtevni, se še posebej posveča premagovanju nekaterih drugih omejitev. Tako na primer na Velenjskem gradu slepim in slabovidnim ponuja tipni vodnik po stalnih razstavah ter predmete za tipanje, ki so sestavni del vseh stalnih postavitev, pojasnjevalni tabli z brajico pa obiskovalce pozdravita tudi v nedavno prenovljenem grajskem parku. V Muzeju Velenje velja: »Dediščina je preteklost, ki jo čutimo!«

PIVSKA ČAŠA IZ 15. STOLETJA, NAJDNA NA GRADU SALEK.
ČESAR NE VIDIMO, OTIRAMO.

SREDNJEVEŠKI OKLEP, RESTAVIRAN V DELAVNICI MUZEJA VELENJE.
ČESAR NE SLIŠIMO, POKAŽEMO.

ZOB MASTODONTA, PREDNIKA SLONA, NAJDNEN V ŠKALAH PRI VELENJU.
ČESAR NE RAZUMEMO, PREVEDEMO.

USNJE IN USNJARSKI NOŽ, POLEG KONJSKE GLAVE NAJBOLJ PREPOZNAVNA SIMBOLA USNJARSTVA.
VOT VSE V MUZEJU USNJARSTVA NA SLOVENSLEM DOSTOPNA GIBALNO OVIRANIM.

EN THE TOOTH OF A MASTODON, AN ANCESTOR OF THE ELEPHANT, FOUND IN SCALE NEAR VELENJE. **FR** A DENT D'UN MASTODONTE UN ANCESTR DE L'ÉLÉPHANT TROUVÉE DANS LES ÉCHALLES DE VELENJE. **HR** ZUB MASTODONTA, PREDNIK SLONA, PRONAĐEN JE U ŠKALAMA BLU VELENJU. **IT** IL DENTE DI UN MASTODONTE, UN ANCESTRATO DELL'ELEFANTE, TROVATO A SCALE VICINO A VELENJE. **DE** DER ZAHN EINES MASTODONS, EINES VORFÄHREN DES ELEFANTEN, GEFUNDEN IN SKALE BEI VELENJE. **NL** DE TAND VAN EEN MASTODONT, EEN VÓORLOUPEER VAN DE OLFANT, GEFUNDEN IN SKALE BI VELENJE.

#IMD2020

MUZEJ IN RANLJIVE SKUPINE

Notranjski muzej Postojna poskuša biti dostopen vsem obiskovalcem. Muzejska pot je speljana gladko in omogoča obiskovalcem neoviran dostop v razstavne in upravne prostore. Osebe s posebnimi potrebami imajo v muzej prost vstop. Muzej je opremljen s ploščadjo za gibalno ovirane, nadstropja so dosegljiva z dvigalom, pot pa ne ovirajo pragovi. Trudimo se naše razstave približati različnim družbenim skupinam, tudi ranljivim. Gospa Marina Bajc je upokojenka, predstavnica ranljive družbene skupine, ki je vključena v muzejsko delo. Za prostovoljno delo v muzeju se je odločila, ker jo zanima marsikaj in v muzeju pridno poglavlja in deli svoje znanje ter izkušnje. Že šesto leto dvakrat tedensko pomaga dokumentalistki na zgodovinskem oddelku pri časopisni dokumentaciji. Gospa je tudi ljubiteljica in promotorka muzeja, saj vestno obiskuje vse naše razstave in dogodke. Večkrat v muzej pripelje člane tako Dnevnega centra Šent (Slovensko združenje za duševno zdravje) iz Postojne, ki jih včasih spremljajo njihovi gosti iz drugih slovenskih krajev kot tudi člane Društva upokojencev Postojna.

Notranjski muzej Postojna že več kot 70 let izvaja javno muzejsko službo. V muzeju je na ogled stalna postavitev KRAS, Muzej krasa, ki obiskovalce strokovno in nazorno popelje od nastanka kraške pokrajine do sodobnega življenja na klasičnem krasu. Več o muzeju na www.notranjski-muzej.si

#IMD2020

ALL INCLUSIVE

Obalne galerije Piran so osrednja galerijska ustanova v slovenski Istri. Poleg matične *Mestne galerije* sodijo pod njihovo okrilje še *Galerija Herman Pečarič* v Piranu, *Galerija Monfort* v Portorožu, *Galerija Meduza* in *Galerija Loža* v Kopru ter zbirka kamnitih skulptur na prostem *Forma viva* na Seči pri Portorožu. S svojo mednarodno usmeritvijo pripravljajo uveljavljene tradicionalne prireditve, kot so *Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva* (1961-), *Piranski dnevi arhitekture* (1983-) in *Ex-tempore Piran* (1966-).

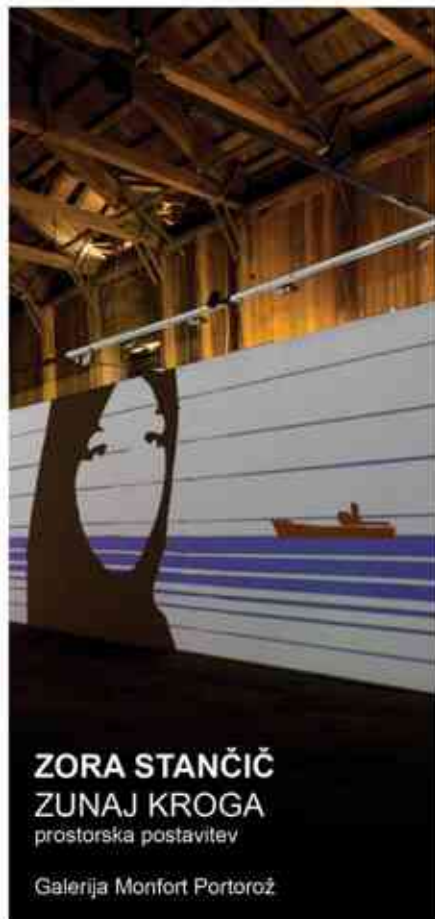
Navdih za multimedijsko razstavo je bila bronasta skulptura Stojana Batiča *Lepa Vida* na Bernardinu. **Zora Stančič** je klasični medij grafike nadgradila z gibljivimi podobami, zvokom in besedilom ...

Oživiljanje spominov na jedrsko katastrofo v Černobilu je refleksija o krizi današnjega sveta in izkrivljenem pogledu na realnost. **Rok Mohar** nam poglede odstira z duhovito in večplastno berljivo likovno govorico ...

Projekt **Migration** poteka v šolskem letu 2019/20 v sodelovanju z osnovnimi in srednjimi šolami v slovenski Istri. Simbol projekta je metulj, ki v svoji raznolikosti oblik in barv ter svobodi letenja lepo ponazarja multikulturno etično družbo ...

Vljudno vabljeni na ogled razstav v naših galerijah.

www.obalne-galerije.si

ZORA STANČIČ
ZUNAJ KROGA
prostorska postavitev

Galerija Monfort Portorož

ROK MOHAR
ČERNOBILČKI
kipi

Galerija Meduza Koper

MIGRATION
MIGRACIJE
pedagoški projekt

Galerija Herman Pečarič Piran

#IMD2020

Pilnova galerija, ki je svoja vrata odprla leta 1973, je nastala iz umetniške zapuščine Vena Pilon (1896–1970), ki jo je sin Dominique Pilon po očetovi smrti podaril mestu Ajdovščina. V zapuščini je poleg umetniških del tudi bogat arhivski fond. Temelj galerije predstavlja največja zbirka del Vena Pilon, katere izbor je na ogled v stalni postavitvi. Zasnovana je na način, da lahko sledimo umetnikovemu razvoju, kronološki črti, pa tudi vzporednicam v različnih likovnih zvrsteh. Glavni Pilonovi življenjski mejniki se namreč izražajo tudi v njegovem likovnem izrazu. Galerija obsega dve sosednji hiši v osrčju Ajdovščine - ena je Pilonova domačija, kjer je delovala pekarna slikarjevega očeta – prav tu so nastala nekatera najznamenitejša Pilonova dela. Prenovo je z velikim spoštovanjem do zapuščine zasnoval ajdovski arhitekt Svetozar Križaj (1921–1996) in zanjo leta 1976 prejel Plečnikovo nagrado.

Razstave, dogodki, ogledi stalne postavitve in občasni razstavi ter ustvarjalnice za najmlajše radovedneže, nastajajo v sodelovanju z lokalnimi, nacionalnimi in čezmejnimi partnerji, ki galerijski prostor razumejo kot učeče se okolje. Skupen cilj vseh deležnikov je ustvarjalno povezovanje, učenje in razvoj znotraj enakih možnosti na lokalnem in širšem nivoju.

Toplo vabljani k Pilonu na obisk!

www.venopilon.com

Fotografija: Primož Brezelj

NA OBISKU PRI VENU PILONU

#IMD2020

PODZEMLJE PECE - TURISTIČNI RUDNIK IN MUZEJ

Rudnik svinca in cinka Mežica je bil eden zadnjih svinčevih – cinkovih rudnikov v Evropi, ki je konec dvajsetega stoletja še deloval. V svojem več kot tristoletnem delovanju je skozi stoletja dal kruh številnim družinam, močno pa je vplival tudi na življenje izven rudnika na območju Mežiške doline. Po zaprtju rudnika je ostala bogata tehniška, kulturna in naravna dediščina, ki je na zanimive načine predstavljena in dostopna različnim ciljnim skupinam.

Rudnik, v katerem so predstavljeni načini rudarjenja in rudarska oprema skozi zgodovino, lahko danes raziskujemo s pravim rudarskim vlakom, s kajakom ali s kolesom.

Pred vhodom v rudnik je zanimiv doživljajski park, v muzeju, ki je urejen v stavbi na Glančniku, pa si lahko ogledamo zbirke mineralov, rudnin, jamomerske pisarne, reliefa, bivanjsko kulturo rudarjev, fotografije ...

Podzemlje Pece je tudi del čezmejnega UNESCO Globalnega Geoparka Karavanke. V info centru vas seznanimo tudi z edinstveno geološko preteklostjo območja, ki si jo lahko ogledate na obisku Geoparka.

#IMD2020

Muzeji in enakost: Raznolikost in inkluzivnost

- socialna aktivacija za dolgotrajno brezposelne osebe,
- aktivnosti za učence s posebnimi potrebami in sodelovanje z Osnovno šolo Ljubo Šerčer,
- sodelovanje s podjetjem za usposabljanje in zaposlovanje invalidov Želva,
- medgeneracijski projekti v sodelovanju z Ljudsko univerzo Kočevje,
- sodelovanje z Ljudsko univerzo Kočevje pri projektu Early Marriage: Culture or Abuse,
- terensko delo, predavanja in druge aktivnosti v krajih z najvišjo stopnjo starostnikov in od večjih centrov oddaljenih krajih (Osilnica, Predgrad, Kostel).

#IMD2020

POGREŠANO, 80 LET / MISSING, 80 YEARS

Rezljan in pozlačen okvir iz 16. stoletja je nekoč obdajal veličastno in dragoceno sliko Vittoreja Carpaccia "Slavnostni vhod župana Sebastiana Contarinija v koprsko katedralo". 20. junija 1940 so italijanske oblasti zaradi vojne nevarnosti začasno odpeljale sliko na drugo lokacijo, ostal je le okvir. Slika bi se morala, kot je bilo sklenjeno in podpisano, vrniti po koncu vojne, a ker je Koper prešel pod jugoslovansko oblast, se to ni zgodilo. Zaradi neaktivnosti diplomacij in pomanjkanja interesa s strani obeh držav, muzej do danes še vedno ni dobil nazaj ene najbolj dragocenih likovnih del na slovenskem ozemlju.

The carved and gilded frame from the 16th century once surrounded the magnificent and precious painting by Vittore Carpaccio "Mayor Sebastian Contarini's Solemn Entry into Koper the cathedral." On the 20th of June 1940, Italian authorities, due to war threats, temporarily took the artwork to another location, only the frame remained. The picture should have, as concluded and signed, returned after the end of the war, but because Koper passed under Yugoslav rule, this did not happen. Because of diplomatic inactivity and lack of interest from both countries, the museum to this day didn't get back one of the most valuable pieces of art on the Slovenian territory.

#IMD2020

GUGALNIK IDEJ / ROCKER OF IDEAS

V oglednem depoju pohištva v Pokrajinskem muzeju Maribor je shranjen zgodovinski spomin na ustvarjalnost v lesu. Ta spomin in raznoliko oblikovano pohištvo predstavljajo platformo za vznik številnih etično-estetskih konceptov. V okviru projekta Gugalnik idej vabimo v depo umetnike, da s svojimi avtorskimi prispevki odgovorijo na vprašanja o tem, kako dediščina deluje na njihovo ustvarjalnost, kako jih nagovarja in kako jih spreminja.

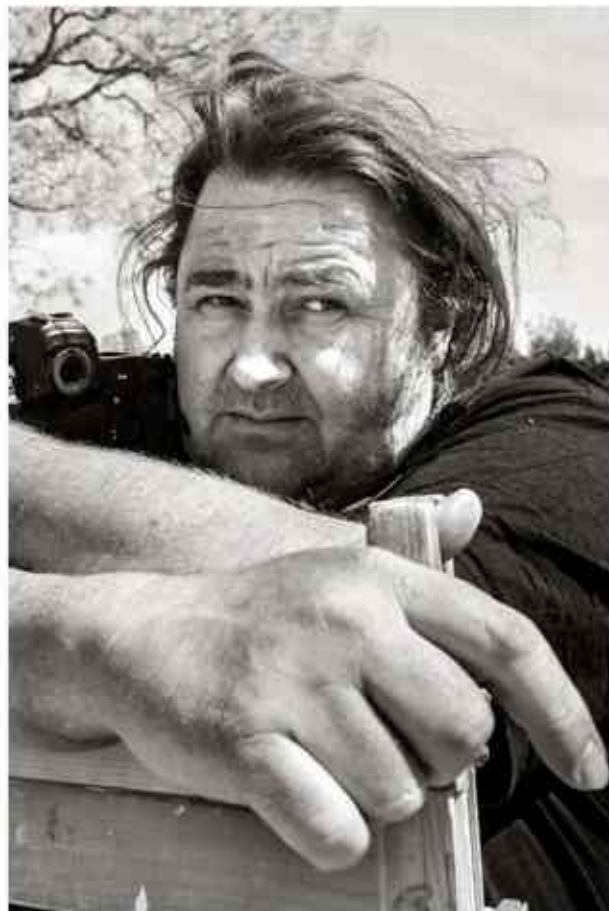
V poletnih mesecih prostor dopolnimo z avtorskim delom samozaposlenega ustvarjalca v kulturi, kar ustvari dialog med institucionalizirano kulturno dediščino in živo kulturno ustvarjalnostjo.

Od leta 2013 so nam v depoju pomagali vzpostaviti nove prostore raznolikosti, inkluzivnosti in srečanja fotograf Ziga Koritnik, skladatelj Boštjan Perovšek, ulični umetnik Teo Ivančič, gledališka scenografka Sara Evelyn Brown, oblikovalka tekstila Tanja Devetak, grafični oblikovalec Eduard Čehovin, vizualna umetnica in režiserka Nataša Prosenc Stearns ter plesalka in koreografinja Mojca Kasjak.

S projektom Gugalnik idej nudi Pokrajinski muzej Maribor brezplačni ogled zbirke historičnega pohištva, ki je aktualizirana v delih sodobnih kulturnih ustvarjalcev.

Fotografija na levi: Ziga Kozelnik, fotograf in snemalec, posneta Petra Cvjetičar.
Fotografija na desni: Mojca Kasjak, plesalka in koreografinja, posnel David Orešič.

<https://museum-mb.si/gugalnik-idej/>

#IMD2020

POMORSKO OBARVANO DOŽIVETJE BREZ OVIR / AN OBSTACLE-FREE MARITIME EXPERIENCE

Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran domuje v palači Gabrielli, zgrajeni sredi 19. stoletja tik ob piranskem pristanišču. Muzej zbira, preučuje in predstavlja predvsem pomorsko dediščino obalnega območja in celotnega slovenskega prostora. Urejene ima zbirke pomorske arheologije, ribištva ter zgodovinsko, etnološko in umetnostnozgodovinsko zbirko pomorstva od prazgodovine pa vse do sodobnosti. Vsebine so predstavljene tudi v Muzeju solinarstva v Sečoveljskih solinah, etnološki zbirki Tonina hiša v Sv. Petru, Muzejski zbirki Giuseppeja Tartinija in Monfortu, nekdanjem skladišču soli. V morju pred muzejem je usidrana tudi muzejska jadrnica Galeb, medtem ko pred kratkim zgrajena rekonstrukcija plovila istrski topo pluje v pedagoške namene.

V okviru srednje-evropskega projekta COME-INI (Vstopitelj) je muzej posodobil svoje zbirke, ki so sedaj dostopnejše širšemu krogu obiskovalcev. Razstavljene so taktile kopije muzejskih predmetov, vsebine so na voljo tako v braillovi pisavi kot v znakovnem jeziku, postavljene so usmeritve po prostorih, dodanih je veliko drugih izboljšav. Obiskovalcem so na voljo 3D-očala in tablični računalniki, ki omogočajo virtualni ogled dislociranih enot, veliko bolj dostopna pa je posodobljena spletna stran www.pomorskimuzej.si.

Svinčena prečka antičnega sidra. Neznano najdišče. Foto: D. Podgornik

V Pomorskem muzeju Piran sta za lažjo predstavo oblike in funkcije prečke obiskovalcem na ogled rekonstrukcija celega antičnega sidra in 3D kopija prečke.

#IMD2020

Rožice – upokojenke ohranjajo večino izdelovanja rož iz krep papirja
Rožice – pensioners preserve the skill of making crepe paper flowers

Pomurski muzej Murska Sobota je osrednja regionalna ustanova za varovanje premične kulturne dediščine v Pomurju. Njegovo poslanstvo je kompleksna muzejska dejavnost in predstavljanje materialne in duhovne kulturne dediščine te pokrajine.

Muzejska skupina Rožice deluje od leta 2014. V njej so upokojenke, ki se dvakrat mesečno dobivajo v prostorih muzeja, kjer izdelujejo tradicionalne rože iz krep papirja. Glavni namen srečevanja je druženje, ohranjanje ženskih tradicionalnih veščin ter apliciranje tradicionalnega okrasja v sodobne namene. Poleg tega, da se izobražujejo in sodelujejo na razstavah, tudi posredujejo večino sodobnih oblik cvetov drugim podeželskim ženskam (npr. delavnice v Porabju).

Več o tem:

<http://www.pomurski-muzej.si/izobrazevanje/delavnice/rozice>

Pomurje Museum Murska Sobota is the central regional institution for protection of tangible cultural heritage in Pomurje.

Museum group Rožice was formed in 2014. Pensioners gather twice a month in museum and make traditional crepe paper flowers. The main goal is meeting, preserving traditional skills and applying them in modern forms. They not only learn and exhibit their works, but also mediate their knowledge to other in form of workshops.

Read more:

<http://www.pomurski-muzej.si/izobrazevanje/delavnice/rozice>

ROŽICE

#IMID2020

Z EVROPO NA BIKU ZA EVROPO NA KONJU

Frančišek Karel Remb je okoli leta 1703 v poslikavo Viteške dvorane brežiškega gradu vključil tudi priljubljen grški mit – Ugrabitev Evrope. Upodobil je trenutek, ko v bika spremenjeni Zevs ugrabi mlado feničansko princeso z domače obale. Iztrganje mlade deklice iz varnega doma in naselitev v novem okolju se sklene s poimenovanjem naše celine in z oblikovanjem evropske civilizacije.

V baročni freski oživiljen antični mit Posavskemu muzeju Brežice daje iztočnice za premislek o pomenu preseljevanja. Evropa je prispodoba priseljencev, ki na nova ozemlja s sabo prinašajo nova znanja, razmišljanja, ustvarjajo temelje napredka ter prispevajo k bogatenju skupne kulture. Muzej je z mladostniki za občinstvo različnih porekel, ozadij, generacij in zanimanj predstavil pogled na svet, ki temelji na človeškem dostojanstvu, pravičnosti in enakosti.

Projekt in animirani film si poglejte na spletni strani muzeja: www.pmb.si/animirana-evropa

Prizor Ugrabitve Evrope v Viteški dvorani ponuja možnost različnih interpretacij in poustvarjanj. V sodelovanju s šolami je nastal animiran film Animirana Evropa.

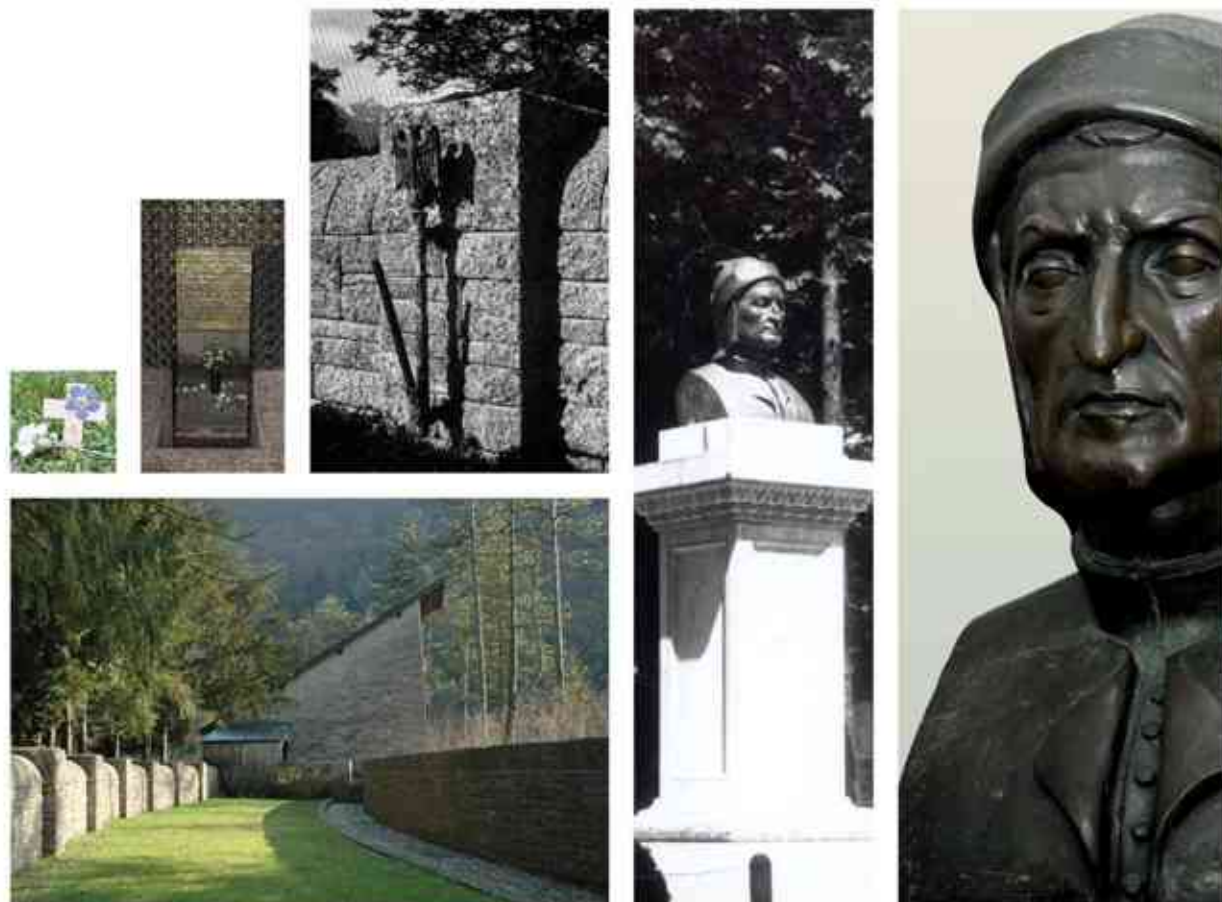
Pripravila: Andreja Matjevič, kustosinja

#IMM2020

Podobna in drugačna. Oba nastala v času totalitarnih režimov, fašizma in nacizma.

Spomenik italijanskemu pesniku Danteju Alighieriju je bil v času fašizma izrabljen v politične namene. V Tolminu je bil postavljen leta 1929 z namenom označitve italijanskega ozemlja in meje, ki je bila vzpostavljena po 1. svetovni vojni. Po 2. svetovni vojni je zato spomenik preživel skorajšnje uničenje in je še do nedavna pri domačinih vzbujal negativna čustva. Danes je njegov pomen povsem drugačen in s svojo celotno zgodbo bogati zbirko Tolminskega muzeja. Nemška kostnica je nastala v času urejanja vojaških pokopališč po koncu 1. svetovne vojne. Zgrajena je bila v letih 1936-1938 v duhu tistega časa. Po načrtih arhitekta Roberta Tischlerja in pod okriljem nemške zveze za urejanje vojnih grobov (VDK) je postala zadnje počivališče nemških vojakov, padlih v zadnji ofenzivi na soški fronti. Negativen odnos do Nemcev po 2. svetovni vojni se je odražal tudi v odnosu do objekta. Danes v spomeniku prepoznavamo drugačen, simbolični pomen. Poleg spominske cerkve v Javorci predstavlja enega najlepših arhitekturnih in pietetnih spomenikov v Posočju. To želimo poudariti tudi v Tolminskem muzeju s priložnostno razstavo, ki jo pripravljamo.

SPOMENIKI OSTAJAJO, ODNOS SE SPREMINJA: TOLMINSKI SPOMENIK DANTEJU ALIGHIERIJU IN NEMŠKA KOSTNICA PRI TOLMINU

#MID2020

KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE NA LJUBELJU NOVA STALNA RAZSTAVA

Tržiški muzej je lokalni muzej, ki vključuje več enot, med njimi tudi spominski park nekdanjega Koncentracijskega taborišča Ljubelj jug, zunanjega taborišča zloglasnega Mauthausna, ki je bilo pod upravo nacistične Nemčije, točneje organizacije SS. V letu 2020, ko mineva 75 let od konca vojne in zaprtja taborišča, bomo v spominski sobi na Ljubelju odprli novo stalno razstavo. Na njej bodo predstavljena dejstva o delovanju taborišča na Ljubelju med leti 1943 in 1945, o gradnji predora skozi Karavanke, jetnikih in solidarnosti domačinov. Zgodovinska dejstva se bodo na razstavi prepletala z aktualnimi tematikami, kot so razlogi za nastanek totalitarizmov, varovanje človekovih pravic, zavzemanje za svobodo in enakost, svobodo govora in misli ... Razstava želi poudariti vrednote, ki so bile kršene v času druge svetovne vojne in na katerih sta utemeljeni tudi demokratična Slovenija in Evropska unija.

Tržiški muzej: <http://www.trziski-muzej.si/?lang=sj>
Virtualni sprehod po Koncentracijskem taborišču Ljubelj:
<http://www.trziski-muzej.si/virtualni-sprehod/mauthausen/>

#IMID2020

TOVARIŠTVO V KRVI COMRADES BY BLOOD

Zasavski muzej Trbovlje je medobčinski muzej novejšje zgodovine, ki svoje poslanstvo opravlja od leta 1951. Deluje na območju zasavskih občin. Regijo so v preteklosti zaznamovali premogovniki, industrija in rudarji/delavci – ranljivi kot posamezniki, močni kot skupina. Kako se je izoblikovala naša skupna identiteta, izpričuje 11 stalnih in številne ter raznovrstne občasne muzejske razstave.

Ena zadnjih razstav je posvečena tradicionalno deprivilegirani skupini – ženskam in njihovem zapostavljenemu doprinosu k družbi. Dolgotrajno in poglobljeno pa sodelujemo in se dopolnjujemo s skupino starejših občanov. Vključeni so pri nastajanju publikacij (npr. monografije o prehrani Teknilo nam je!), razstav (npr. Lutke in lutkarji, iz katere se je formiralo tudi lutkovno gledališče), s svojim znanjem in izkušnjami so soustvarjalci muzejskih delavnic za mlajše.

Z vključevanjem sledimo zasavski tradiciji – tovarištvu. Se vidimo v Rdečih revirjih. Srečno!

<http://zasavski-muzej-trbovlje.si/>

